

Bryssel den 27 mars 2023
(OR. en)

7808/23

Interinstitutionella ärenden:
2021/0424 (COD)
2021/0425 (COD)

ENER 155
ENV 304
CLIMA 158
IND 147
RECH 111
COMPET 264
ECOFIN 281
CODEC 475

NOT

från:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper I)
till:	Rådet
Komm. dok. nr:	15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1 15096/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1
Ärende:	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas (omarbetning) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om de inre marknaderna för förnybara gaser och naturgaser och för vätgas (omarbetning) – Allmän riktlinje

I. INLEDNING

1. Den 15 december 2021 lade kommissionen fram förslagen till direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas och till förordning om de inre marknaderna för förnybara gaser och naturgaser och för vätgas (*gaspaketet*) som den nya EU-ramen för att minska koldioxidutsläppen på gasmarknaderna, främja vätgas och minska metanutsläppen.

2. Paketet för minskade koldioxidutsläpp på vätgas- och gasmarknaderna syftar till att minska koldioxidutsläpp inom naturgasförbrukningen, skapa ett regelverk för särskild vätgasinfrastruktur och särskilda vätgasmarknader och integrerad nätplanering. Dessutom fastställs regler för konsumenterna och stärks försörjningstryggheten.

II. LÄGESRAPPORT

1. I juli 2022 inledde det tjeckiska ordförandeskapet förhandlingar om förslagen i arbetsgruppen för energi, vilka det svenska ordförandeskapet fortsatte under första kvartalet 2023. På grundval av dessa diskussioner gjorde ordförandeskapet sju översyner av både förordningen och direktivet.
2. Förslagen diskuterades också vid energirådets möte den 25 oktober 2022 i Luxemburg med huvudsakligt fokus på de framväxande vätgasmarknaderna, tariff rabatter för vätgas, förnybara och koldioxidsnåla gaser och inblandning av vätgas i naturgassystemet. Ministrarna gav ordförandeskapet politisk vägledning och fastställde riktlinjer för det fortsatta arbetet.
3. Den nuvarande sjunde översynen enligt dokumenten 7556/23 och 7557/23 bör ligga till grund för den allmänna riktlinjen. Ny text är markerad med **fetstil**, och struken text är markerad med [...].

III. ARBETET I EUROPAPARLAMENTET OCH ANDRA UNIONSORGAN

1. I Europaparlamentet leder utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE) arbetet med de båda ärendena. Den föredragande som utsetts för förordningen är parlamentsledamot Jerzy Buzek (PPE, Polen) och för direktivet är det parlamentsledamot Jens Geier (S&D, Tyskland). Parlamentet antog båda rapporterna den 16 februari 2023.
2. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén antog sitt yttrande om förslaget den 19 maj 2022, medan Europeiska regionkommittén avgav sitt yttrande den 12 oktober 2022.

IV. HUVUDINSLAG I ORDFÖRANDESKAPETS KOMPROMISSFÖRSLAG

1. Medlemsstaterna stödde det sätt på vilket riktlinjedebatten och diskussionerna i arbetsgruppen för energi återspeglades i arbetet med de sju översynerna av de två förslagen.
2. De viktigaste ändringarna kan sammanfattas på följande sätt:

När det gäller förordningen:

- a) I artikel 3 klargjordes inom ramen för marknadsprinciperna att företag som är aktiva i samma entry-exitsystem kommer att kunna handla med gaser via den virtuella handelspunkten, eller fysiskt vid sammanlänkningspunkter.
- b) I artiklarna 5.6, 7.7 och skäl 70a infördes en ny undantagsbestämmelse som gör det möjligt för medlemsstaterna att vidta proportionerliga åtgärder för att tillfälligt begränsa budgivning i förskott om kapacitet för enskilda nätanvändare vid entry-punkter och LNG-terminaler för leveranser från Ryska federationen och Belarus.
- c) När det gäller certifiering av systemansvariga för lagringssystem införlivades här texten från förordningen om gaslagring som antogs i juni 2022 i den nya artikeln 13b. I samband med detta tillägg lades också en ny punkt 3 till i artikel 15 om tillämpning av en rabatt på 100 % på kapacitetsbaserade överförings- och distributionstariffer för underjordiska gaslagringsanläggningar och LNG-anläggningar.
- d) I artikel 16 gjordes åtskillnad mellan tariffrabatter på förnybara och koldioxidsnåla gaser i naturgassystemet, där tarifferna fastställdes till 100 % respektive 75 %. Det infördes en möjlighet för de nationella tillsynsmyndigheterna att besluta att inte tillämpa rabatter eller att sätta dem lägre, vilket återspeglar oron i de medlemsstater som har, eller förväntar sig att ha, en hög andel förnybara/koldioxidsnåla gaser i energimixen eller som kan ha farhågor om den potentiella inverkan på gränsöverskridande flöden.

- e) Artikel 19 om gränsöverskridande samordning av gaskvaliteten i naturgassystemet är nu endast tillämplig på vätgasblandningar om det vätgasinnehåll som blandas in i naturgassystemet inte överstiger 2 volymprocent. För att lösa eventuella tvister om begränsningar av gränsöverskridande flöden till följd av skillnader i vätgasinblandning i naturgassystemet kommer de berörda nationella tillsynsmyndigheterna att kunna fatta gemensamt samordnade beslut. Lösningen återspeglar flera medlemsstaters skepsis mot inblandning, medan man samtidigt säkerställer obehindrade gränsöverskridande gasflöden. Syftet med förordningen är att på EU-nivå upprätthålla en harmoniserad strategi när det gäller gaskvalitet, inklusive syrehalt och inblandning.
- f) I artikel 20b om gemensamma specifikationer för biometan förtydligades artikelns tillämpningsområde.
- g) När det gäller artikel 67 (ändringar av förordningen om trygg energiförsörjning) ansåg man att diverse bestämmelser var föråldrade och därför utgick de. De skrevs före energikrisen och har sedan dess ersatts av rådets krisförordning om ökad solidaritet genom bättre samordning av gasinköp, tillförlitliga prisriktvärden och utbyte av gas över gränserna och av kommissionens arbete med plattformen för gasinköp. Dessutom ansåg många delegationer att det på grund av den pågående krisen ännu inte är dags att gå vidare med detaljerade ändringar av lagstiftningen om försörjningstrygghet.

När det gäller direktivet:

- a) De nya skälen 35a och 36a innehåller ytterligare preciseringar av likheterna och skillnaderna mellan gemenskaperna för förnybar energi (i enlighet med direktivet om förnybar energi) och medborgarenergigemenskaperna (i enlighet med gasdirektivet).
- b) Skäl 70 förtydligades för att säkerställa att bestämmelserna om horisontell åtskillnad för vätgas i artikel 63 inte innebär funktionell åtskillnad av styrningen eller åtskillnad av ledning eller personal och att synergier mellan nätoperatörer, t.ex. genom delningstjänster och styrningsstrukturer, således kan behållas fullt ut.
- c) Beträffande definitionerna i artikel 2:
 - När det gäller definitionerna av koldioxidsnål i punkterna 10–12 lades en fossil motsvarighet till (i enlighet med direktivet om förnybar energi), som en reaktion på medlemsstaternas farhågor om att dessa definitioner inte var tillräckligt exakta i fråga om tröskelvärdet för minskning av växthusgasutsläppen på 70 %.
 - Betydande ändringar gjordes av definitionen av entry-exitsystemet i punkt 53 för att skapa mer klarhet om tillträdet till produktionsanläggningar och den roll som systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem har.
- d) En ny artikel 4a lades till som svar på medlemsstaternas begäran om offentligt ingripande i prissättningen i händelse av en naturgaskris.
- e) I artikel 8 angavs det att medlemsstaterna, med tanke på certifiering av förnybara och koldioxidsnåla gaser, kommer att kräva att de ekonomiska aktörerna uppfyller de hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp som anges i direktivet om förnybar energi.

f) När det gäller konsumentbestämmelserna:

- I artikel 11 klargjordes det att om det rör sig om kombinerade erbjudanden kommer kunderna att kunna säga upp enskilda tjänster i ett avtal och säga upp sina avtal om leverans av gas med kort varsel.
- En ny artikel 11a lades till för att tillhandahålla tillräckliga konsumentskyddsregler i händelse av utfasning av naturgas. Det specificerades också att hänsyn bör tas till de behov som utsatta kunder eller kunder som påverkas av energifattigdom har.
- Medlemsstaterna gavs flexibilitet i fråga om inrättandet av medborgarenergisamhällen i enlighet med artikel 14. Den lokala aspekten av dessa samhällen betonades också. För att betona hushållskundernas roll tilldelas de dessutom minst 15 % av rösträtterna.
- I artikel 15 förtydligades vilken typ av kunder som bör kunna välja elektroniska fakturor och elektronisk faktureringsinformation.
- I artikel 17 (på samma sätt som i artikel 16 när det gäller naturgas) lades en bestämmelse till som ger en medlemsstat möjlighet att koppla samman skyldigheten att införa smarta mätarsystem i vätgassystemet med en kostnads-nyttoanalys.
- I artikel 20 föreslogs ett förtydligande om att medlemsstaten får undanta hushållskunder som inte använder gas för uppvärmningsändamål från kravet på att ha en traditionell mätare för naturgas. Undantaget har också utvidgats till byggnader där majoriteten av konsumenterna är hushåll som använder gas på ett sådant sätt.

- g) Artikel 31 i kommissionens förslag omfattade en uppbyggnadsfas för att vätgasmarknaderna ska kunna utvecklas till och med 2030, varefter mer detaljerade regler skulle gälla. Övergångsfasen förlängdes dock för delar av utformningen av vätgasmarknaden till slutet av 2035 för att bemöta farhågor om att vätgasmarknaden inte kommer att vara tillräckligt mogen 2030 för tillämpningen av reglerat tillträde för tredje part. Att fastställa ett exakt datum ökar också förutsägbarheten för berörda parter jämfört med en översynsmekanism.
- h) I enlighet med artikel 32 är medlemsstaterna i princip skyldiga att säkerställa genomförandet av ett system för tredje parts tillträde till vätgasterminaler, vilket baseras på förhandlat tillträde. Viss flexibilitet infördes dock, vilket innebär att medlemsstaterna också får besluta att tillämpa ett reglerat tillträde för tredje part till dessa terminaler.
- i) Artikel 34 om vägrat tillträde och vägrad anslutning utvidgades genom man lade till en bestämmelse om att en medlemsstat kan tillåta att systemansvariga för överföringssystem eller systemansvariga för distributionssystem vägrar tillträde (eller stänger av användare) för att säkerställa överensstämmelse med genomförandet av det klimatneutralitetsmål som anges i EU:s klimatlagstiftning.
- j) Artikel 46.2 ändrades för att ge medlemsstaterna handlingsfrihet när det gäller att tilldela ansvar för att bygga gränsöverskridande sammanlänkningslinjer till endast vissa operatörer av vätgasnät.
- k) Artikel 47 om undantag från vissa skyldigheter för befintliga vätgasnät ändrades, särskilt genom att tidsfristen för undantagen togs bort, samtidigt som ett marknadstest infördes för att den nationella tillsynsmyndigheten skulle kunna avgöra när ett undantag bör upphöra att gälla.

- l) Artikel 48 om geografiskt avgränsade vätgasnät utvidgades för att skapa möjlighet att göra undantag från vissa skyldigheter för isolerade nät eller distributionsnät, för att tillhandahålla en liknande ram som för distributionsnät för gas. Ett nytt villkor lades till som ersätter den ”enda nätanslutningen”. Möjligheten för de nationella tillsynsmyndigheterna att återkalla undantaget avgränsades på ett bättre sätt.
- m) Artikel 49 om sammanlänkningsprojekt för vätgas med tredjeländer förtydligades. I den reviderade versionen anges att medlemsstaterna är skyldiga att ingå ett internationellt avtal eller ett mellanstatligt avtal i enlighet med artikel 82 innan sådana sammanlänkningsprojekt tas i drift eller planeras anslutas.
- n) När det gäller rapporteringen om utveckling av vätgasnät ger kompromisstexten medlemsstaterna flexibilitet att tillämpa antingen artikel 52 eller 51 när de utfärdar en rapport med en översikt över den vätgasnätinfrastruktur som de avser att utveckla.
- o) I artikel 53 om finansiering av gränsöverskridande vätgasinfrastruktur anges det i kompromisstexten att sammanlänkningsprojekt för vätgas, utom projekt av gemensamt intresse, ska stå för sina egna kostnader och får finansieras genom tariffsystemet. De får också utarbeta en projektplan, inbegripet en begäran om gränsöverskridande kostnadsfördelning. Motsvarande ändringar har gjorts i artikel 6 i förordningen.

- p) I enlighet med artikel 62 i kommissionens ursprungliga förslag om vertikal åtskillnad av operatörer av vätgasnät skulle den modell för åtskillnad som omfattar den oberoende systemansvariga för överföring (ITO) upphöra att gälla i slutet av 2030, och den modell som omfattar den oberoende systemansvariga (ISO) och ITO-modellen skulle endast vara tillgängliga för vätgasnät som tillhörde vertikalt integrerade företag när gaspaketet trädde i kraft.

Modellen med åtskilt ägande behövs som standardmodell för åtskillnad. Artikel 62.4 omformulerades dock för att ge större flexibilitet när det gäller att utse den enhet som fungerar som integrerad operatör av vätgasnätet i enlighet med ITO:s regler. Operatörer av vätgasnät kan också omfattas av undantag för befintliga vätgasnät och geografiskt avgränsade nät (artiklarna 47 och 48), vars tillämpning har förenklats.

- q) Artikel 80 ändrades för att modifiera de villkor enligt vilka de medlemsstater som inte är direkt anslutna till någon annan medlemsstats sammanlänkade system får avvika från de särskilda bestämmelserna i direktivet. I samma artikel infördes ett undantag från åtskillnad för Luxemburg för att återspegla landets nuvarande regelverk på gas- och elmarknaderna. Ytterligare undantag i den nya artikel 80a infördes för särskilda omständigheter i Estland, Lettland och Litauen.

V. SLUTSATSER

1. Mot bakgrund av ovanstående uppmanas rådet att behandla ordförandeskapets kompromisstext i dokumenten 7556/23 och 7557/23, diskutera alla kvarstående frågor som delegationerna har tagit upp och nå en överenskommelse om rådets allmänna riktlinje inför de kommande förhandlingarna med Europaparlamentet.